

Сергій Лаушкін і передчуття нової доби

4 Січня, 2024

«Творчість Сергія Лаушкіна має за підмурівок напрацьовані традиції багатьох поколінь, творчо переосмислені митцем, та є цілком індивідуальними, тобто справжніми. Саме цим Лаушкін і протистоїть тенденціям деструкції постмодернізму», — мистецтвознавець, історик та поет Анатолій Горовий про художника Сергія Лаушкіна. Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва запрошує на відвідини виставки за адресою вул. О Кониського 83-85.

Те, що доба постмодернізму, головний чинник якої – деструкція, нині вже конає, ні для кого не секрет. Питання лиш одне, що далі? І це питання абсолютно абсурдне, бо бігти попереду потягу заняття не вдячне. Можливо, це буде і метамодернізм, а, можливо, щось інше. Тож, замість того, аби поспішати із іменем, ліпше зробити конструктивний аналіз, а по тому і визначати, яким чином можна вийти із болотяної трясовини постмодернізму.

Україна, завдяки соціальному експерименту побудови комуністичного суспільства, на певний час лишилася за межами загальносвітових процесів. Можливо тому, ми навздогін тіні, яка зникає опівдні, вперто намагаємось впіймати вчорашній день постмодернізму. Чи не звідси, теж певного комплексу меншовартості виникають явища жаданізму та інших збочень в українській культурі?

Проте, якщо ми маємо на увазі малярство, то в ньому завжди були особистості, які йшли не у натовпі широким шляхом, а вузькою стежкою власної ідеї. До прикладу, такою були і є Любов Міненко, Володимир Іванишин,

Володимир Немира та багато інших. До цієї когорти належить і Сергій Лаушкін.

Візуальні роботи Сергія Лаушкіна асоціативно нагадують ранні поезії П. Тичини «Ви знаєте, як липа шелестить ...» чи І. Драча, не того, який дихав Леніним, а того, який ще писав про цибулю «... в пащу студентського голоду». А найбільше Сергієві візії особисто у мене асоціюються із поезією Миколи Воробйова.

Як і Любов Міненко, Сергій Лаушкін у своїй творчості не орієнтується на тогочасні, а отже тимчасові, актуальні вимоги будь-якого, чи то соц, чи іншого реалізму, або ж пізніших спроб наздогнати постмодернізм. Саме тому його творчість вирізняється індивідуальністю, авторською манерою, як мистецьких поглядів, так і письма.

Але у кожній творчій особистості є своя відправна точка. Для Міненко це – Канів, а точніше не скільки канівські краєвиди, стільки енергетика цього міста. А тут я дозволю собі зробити відступ від запропонованої теми, оскільки все пізнається у порівнюванні.

За спогадами Пабло Пікассо, якимось він відвідав зал африканського мистецтва і був вражений тією сказаною енергетикою, здавалося б, примітивних скульптур. Саме ця подія і стала відправною точкою у творчому житті самого Пабло. Саме звідси походить отой кубізм, суть якого не відразу зрозуміли навіть найближчі друзі. Проте в подальшому і найжорстокіші критики такі, як Жорж Брак і навіть майбутній геній сюрреалізму Сальвадор Далі попали в пастку кубізму. Якщо подивитись кубістичні роботи Брака та порівняти із роботами Пікассо, то взагалі важко розрізнити хто є хто.

Для Сергія Лаушкіна та його друзів Анатолія Фурлета і Олександра Чегорки такою відправною точкою теж стала архаїка, але не екзотика африканських масок, а прадавній живопис Кам'яної могили.

Якимось троє друзів відвідали пам'ятку і були вражені тією прадавньою, призабутою культурою. Для осмислення та дискусій за чаркою чаю часу було вдосталь, адже прожили вони там не день і не два. Але художнього напряму подібного до кубізму чи імпресіонізму так і не виникло. І це добре. Кожний із друзів пішов власним мистецьким шляхом. Міфологічні візії Анатолія Фурлета у мене чомусь асоціюються із «Сто років самотності» Маркеса. Візії Олександра Чегорки – із поезією нині забутого Бориса Корнієнка та врешті із поезією самого Сашка.

А Сергій Лаушкін?

Витончена, гнучка графіка його картин, сукупність найнеобхідніших кольорів роблять візії Сергія доволі співочими і нагадують, як давні козацькі думи, так і кращі зразки сучасної української пісенної творчості. Інколи, здається, що картини Лаушкіна промовляють до мене співом Ніни Матвієнко.

Сергій не намагається вразити зовнішніми ефектами, як припустимо Марчук, чи багатозначним підморгуванням, як це нині намагаються безліч сучасних малярів. Якщо перефразувати Тараса Шевченка, він просто йде, й зерна неправди не лишаючи за собою. Іде не в натовпі, бо натовп істини не знає, іде поза всілякими модними тенденціями. І для нього немає авторитетів, окрім власного відчуття.

Крім Кам'яної могили, можна помітити вплив на Сергія іншої архаїки – романського живопису чи ранньоготичної скульптури, але не в запозиченій стилістиці, а в тій довершеній простоті, яка має майже сугестивний вплив на споглядача.

Якщо звернути увагу на багатьох сучасних «оракулів», істориків та навіть поетів, що найгірше навіть тих, хто вважає себе чомусь політиками, можна помітити, як після бравурних заяв про швидку перемогу з'явилися нотки песимізму та безнадії. Із Шевченка витягують тільки безмірну скорботу та плач. Складається враження, що доля України, це – приреченість страждати від будь-якого імперського гноблення. Чи дійсно це і є українська національна ідеологія?

Так от, творчість Сергія Лаушкіна йде всупереч тенденціям цих псевдо розумників. Його творчість – це світло вкінці тунелю. Його візії демонструють ті прості істини, заради яких варто боротись і перемагати. Навіть ті дві скорботні картини, присвячені нинішній війні із нацизмом імперських амбіцій Рашки, не мають і знаку безнадії.

Отже, творчість Сергія Лаушкіна має за підмурівок напрацьовані традиції багатьох поколінь, творчо переосмислені митцем, та є цілком індивідуальними, тобто справжніми. Саме цим Лаушкін і протистоїть тенденціям деструкції постмодернізму. Тож, діяльність, як Сергія Лаушкіна, так і споріднених по душі, а не по формальним ознакам українських творців, є передчуттям іншої, після постмодерніської доби.

Текст: Анатолій Горовий

Сергій Лаушкін